מחומרי בית שמאי ומחומרי בית הלל. מפרש בפ״ק דעירובין (דף ז.) גמרי מומרי דסתרן אהדדי כגון הך דשדרה וגולגולת דלפלוג בית שמאי ובית הלל לגבי להכ להו בית שמאי לחומרא [ו] ואמרי עד שתסתכר שמי מוליות מטמא בהכ ובית הלל לקולא וקאמרינן וכן לטרפה לבית הלל כמאן מוליא הוי מסרון וטרפה וב״ש כשרה והוו להו ב״ש לקולא וב״ה לחומרא ומתן לעציר בטרפות כחומרי ב״ה ובטומאה כחומרי ב״ש כשיל הוא להכא תציב ליה מסרון והכא לא תציב ליה מסרון ושמי דסתרן אהדדי דכיון דאמר נקובמו בשמאו טעמא משום דמקום שחיטה הוא ומומרי דשמואל לאמר לאו מקום שחיטה הוא ומשחטא דסתרן מילתיה דרבא מהדדי: **בת** קול. בפרק קמא דעירובין (דף יג:) ילפה בת קול ומלמה הלכה כבית הלל: **דרבי יהושע.** בגמ׳ מציעא בהזהב (דף נט:): **מכל מקום קשיא.** לבתרי חומרי לא עבדינן: סתם שמעתתיה דרב נדרי בתרתי רב יהודה הוה אמר להו בני מדרשא: **נתנו בו שיעור.** עד כמה הוא כשר למחיטה: **לאו מקום שחיטה הוא.** לפ״ה אמר רב במשאו מידי דהוה מגרגרת דבין במקום שחיטה בין שלא במקום שחיטה הוה שיעוריה: **עד כדי תפיסת יד.** לריך להניח לגד הרחק כשלא מנעצות ורבע לשון מורי הזקן ומני שמעתי מחיזת חודי לפרניס והרחמן גרחה בעיני דכי האי גוונא לא מיקרי תפיסה יד: **עד מקום שישעיר.** שים שם שער שגורלין בסכין מכרס הפנימי: **טפח בוושט.** מיקרי כרס (ג) וקא סלקא דעתך דלא חזיל שער בתוך הוושט ולא מידי ואת אמרת עד מקום שישעיר [ד] דהא על פוף הוושט הולו מני שחיט וכיון דלאו הוושט הוא היכי מני שחיט בית: **אימא טפח בכרס סמוך לוושט.** דהייט טפח לרחמן של כרס הוי כרס הפנימי ומקומו במקום ולפי שהוא נתפח במקום המילר מקום שהוא מעיד עליו שהוא מקום שחיטה: **ורבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול.** תימה דקיימא לן כבית הלל מסוס בת קול וקיימא לן[ה] דרבי מלישזר שמותי הוא ולא מייתינן בתא קול שפסק בווחיט בפרק הזהב (ב״מ דף נט:) ויש לומר דשמאי התם שלא ילפה לכבודו דרבי מלישזר דאמר מן השמיס יוכיחו ועוד בתא קול בדיש הלל מסייע קרא לבית הלל דרופא (שמות כג)[ו] אמרי דיש להטות בתא קול דרופא הוו ולא מתעיקרא מספקא לן במוס בתיש עמי מחודדין בתא קול שפסק בתא קול דרבי מלישזר רבנן דפליגי עליה הוו רופא ומס תאמר אמרי קאמר הכא הא מני רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול הא אימא לא קאמר אלא לאחר בת קול ואי בעית אימא אף לאחר בת קול ומדרבי מלישזר למדנו דרבי מלישזר לאו מקום שחיטה הוא ומקום שחיטה הוא ומשחטא דסתרן מילתיה דרבא מהדדי: **בת קול.** בפרק קמא דעירובין (דף יג:) ילפה בת קול ומלמה הלכה כבית הלל: **דרבי יהושע.** בגמ׳ מציעא בהזהב (דף נט:): **מכל מקום קשיא.** לבתרי חומרי לא עבדינן: סתם שמעתתיה דרב נדרי בתרתי רב יהודה הוה אמר להו בני מדרשא: **נתנו בו שיעור.** עד כמה הוא כשר למחיטה: **לאו מקום שחיטה הוא.** לפ״ה אמר רב במשאו מידי דהוה מגרגרת דבין במקום שחיטה בין שלא במקום שחיטה הוה שיעוריה: **עד כדי תפיסת יד.** לריך להניח לגד הרחק כשלא מנעצות ורבע לשון מורי הזקן ומני שמעתי מחיזת חודי לפרניס והרחמן גרחה בעיני דכי האי גוונא לא מיקרי תפיסה יד: **עד מקום שישעיר.** שים שם שער שגורלין בסכין מכרס הפנימי: **טפח בוושט.** מיקרי כרס (ג) וקא סלקא דעתך דלא חזיל שער בתוך הוושט ולא מידי ואת אמרת עד מקום שישעיר [ד] דהא על פוף הוושט הולו מני שחיט וכיון דלאו הוושט הוא היכי מני שחיט בית: **אימא טפח בכרס סמוך לוושט.** דהייט טפח לרחמן של כרס הוי כרס הפנימי ומקומו במקום ולפי שהוא נתפח במקום המילר מקום שהוא מעיד עליו שהוא מקום שחיטה: **כבית שמאי בקוליהן וכחומריהן הא גופא קשיא אמרת לעולם הלכה כדברי ב״ה והדר תני והרוצה לעשות כדברי ב״ש יעשה לא קשיא** [ו]כאן קודם בת קול כאן לאחר בת קול ואי בעית אימא אף לאחר בת קול [ז]**ורבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול מכל מקום קשיא אמר רב טבות כולה כרב עבדא דכי אתא רמי בר יחזקאל אמר לא תציתו להו להני כללי דכייל יהודה אחי משמיה דרב**

* **הכי אמר רב וושט נתנו [בו] חכמים שיעור** [ח] **מכלל דתורבץ הוושט לאו מקום שחיטה הוא וקאמר במשהו למעלה עד כמה אמר רב נחמן** [א]**עד כדי תפיסת יד למטה עד כמה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה** [ב]**עד**

* **כדי שישעיר אינו** [ג]**והאמר רבינא אמר גניבא משמיה דרב טפח בוושט סמוך לכרס זהו כרס הפנימי אמאי כי קא שחט בכרס קא שחיט אימא טפח בכרס סמוך לוושט זהו כרס הפנימי אבעית אימא כי קאמר רב בתורא דמשעיר טפי אמר רב נחמן אמר שמואל** [ג]**תורבץ הוושט שניטל כולו מלחי התחתון כשר ותנא תונא** [ד]**ניטל לחי התחתון מתקיף לה רב פפא והאיכא עיקור סימנים**

* **ולרב פפא קשיא מתניתין** [ד]**ניטל לחי התחתון כשר בשלמא מתניתין לרב פפא לא קשיא** [ה]**הא דאיעקור איעקורי הא דאיגום איגומי מעילוי סימנים אלא לשמואל קשיא לא תימא כולו** [ו]**אלא אימא רובו** (ג) [ה]**והאמר רבה בר בר חנה אמר שמואל** [ז]**סימנים שנדלדלו ברובן טרפה אמר רב שישא בריה דרב אידי** [ח]**הא דאקפל איקפולי** [ט]**התם דאפרוק אפרוקי: ופסוקת הגרגרת: תנא כמה**

* **פסוקת הגרגרת ברובה וכמה רובה רב אמר רוב**

טרפה תימה [ו] להיכי פסיעה ליה להוי טרפה על כרחך לינה טרפה במורכז הוושט בנקב בעלמא כמו בוושט עלמו [ז] וכמו כן גימה דניעל כולו כשרה וכי תימה דסגירת ליה ללא גרע מסמוטת הגרגרת שהיא טרפה זהו דומק גדול ועוד דקא מפני דברובו כשרה אף על פי דפסוקת הגרגרת תנן ברובו טרפה ולפירוש הלנות גדולות פריך שפיר והא מיכא עיקור סימנים אף ע״ג דלא הוי טרפה בסמוטה זו מ״מ סמה יכשר כיון דאין בו היתר בסמיטה ומיהו קשה לפי׳ ר״ג דמפי פריך והאמר רבה בר בר חנה סימנים שנדלדלו ברובן טרפה לפי המקשן מקשה ליה מרבה בר בר חנה גופיה דהי טרפה הוי בהכי אם כן מהו עיקור דקיימא לן דלא הוי טרפה אלא שאין שחיטה מועלת בו ומיהו [ט] קשיה דגרסי מעיקרא לא קשיא (ה)הא דאקפל איקפולי) והא דאדלדל מדלדולי ידי) וי״ל שיודע המקשן כדמסיק לבסוף דרבה בר בר חנה מיירי דאיפרוק אפרוקי בכמה כאן מעט וכאן מעט דלא הדרא בריא והוי טרפה ועיקור סימנין דלא הוי טרפה דאקפל אקפולי בנחת מעל הבשר ומ״מ פריך מדלדול דרבה בר בר חנה מלמון דלדול שהזכיר המתרץ ומוזר ומפרש לו דדלדול שמתרפי לינו כשל רבה בר בר חנה מבל לקשיה דגרסי בתר והא אמר שמואל ברובו לא קשיא הא דאקפל אקפולי לא קשיא הא דלדול דלדול וכן לקשיא הא דאקפל אקפולי לא קשיא הא דלדול דלדול ומיהו לספרים דגרסי בתר והא אמר שמואל ברובו אנקובי והא דאדלדול אדלדולי ״ל דכי פריך מרבה בר בר חנה הוה מני ליכא למימר שהמקשן היה יודע המתמ דל״כ לא הוה פריך מידי ועוד דאי מרבה בר בר חנה הוה מני למימר וליטעמיך מקשה לך דרבה בר בר חנה גופיה אי טרפה הויא עיקור [ט] סימנים היכי משכחת לה: היכי

ו) תימה דהיכא פשיטא ליה דהויא טרפה הא על כרחך: **ז)** כמו בוושט עצמו אלא ברובו וכמו כן נימא: **ח)** ומיהו לספרים דגרסי מעיקרא לא קשיא הא דאנקוב אנקובי והא דאדלדול אדלדולי ״ל שיודע המקשן. ונ״ב כך מצאתי מוגה בתוס׳ כ״י: **ט)** גופיה אי טרפה הויא עיקור היכי משכחת לה:

גמ׳ ו)[עיין תוס׳ ערכין ג: בל״ם מי שחליו] **ג)**נרכות נב. ב״מ נט: פסחים קיד. יבמות יד. [עירובין ז:] **ג)**[נקמן נ: ע״ש] **ד)**[נקמן מד.] **ה)**[נעל מכ: נקמן נג:] **ו)**כ״ל והא כ״ל **רש״י ז)**[דף נד.] **ח)**[סס לפניו מיתא וקילפו הסיל מכן דף לו. מיתא] **תוס׳ ט)**[שבת קל: נדה ז:] **י)**[כלתיתא בבכורות מט:] **יא)**[ע״ז בתוכ] **יב)**עיין רש״ל והש״ל ובספר תפלרת שמואל בהשגות על רש״ל **יג)** כ״מ מ״ו **יד)**[ל״ל י״ל]

הגהות הב״ח

(ו) גמ׳ נתנו בו מכמים שיעור מדקאמר נתנו בו חכמים שיעור מכלל דמוכח:

(ז) שם מלא מיתא רובו (והמתר רבה וכו׳ לתפרוק) תל״מ ות״ב ס״ל **והאמר שמואל תורבץ הוושט ברובו הא דאקפול אקפולי הא דאינקוב אינקובי** והאמר רבה בר בר חנה אמר שמואל סימנים שנדלדלו בגרונן טרפה אמר רב שישא בריה דרב אידי התם דאפרוק אפרוקי:

(ג) רש״י ד״ה **ותנא תונא. מסייעא ליה.** ל״ל ל״ל לי:

(רש״ם ועי״ש)

תורה אור

גמ׳ א) הֶחְכַּם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיָדַעְתִּי גַּם אֲנִי שֶׁמַּקְרֶה אֶחָד יְקָרֶה אֶת כֻּלָּם:

(קהלת ב, יד)

תוס׳ ב) לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעֹת וְלֹא תַעֲנֶה עַל רִב לִנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת:

(שמות כג, ב)

פניני רש״י

ניטל לחי התחתון. מעל הבשר והסימנים מחוברים בבשר:

(נקמן נד.)

סימנים שנדלדלו. נחלשו בכמה מקומות ומחוברין כאן מעט וכאן מעט:

(לעיל מכ: ד״ה נדלדלו)

רבינו גרשום

ור׳ יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול בבבא מציעא פרק הזהב: לא תציתו להני כללי דכייל יהודה אחי משמע דרב כר׳ דהכי סברינן מה דאיתמר תורבץ הושט רב אמר במשהו מקום שחיטה הוא רב יהודה היא דאמר משמיה דרב: למעלה עד כמה עד מקום תפיסת יד קרוב לראש והשאר כשר לשחיטה:

מסכת זבים

פרק א׳ משנה ו׳

רָאָה אַחַת הַיּוֹם וְאַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאַחַת לְמָחָר, אִם יָדוּעַ שֶׁמִּקְצָת הָרְאִיָּה מֵהַיּוֹם וּמִקְצָתָהּ לְמָחָר, וַדַּאי לַקָּרְבָּן וְלַטֻּמְאָה.

עין משפט נר מצוה

לז א ב מיי׳ פ״ל מהל׳ שחיטה הל׳ ו וכפי׳ כה״ג סמג עשין סג טוש״ע יו״ד סי׳ כ סעי׳ ג:

לח ג מיי׳ שם פ״ט הל׳ כה ועי׳ טיכ כ״מ סמג שם טוש״ע יו״ד סי׳ כד סעי׳ טז:

לט ד ה מיי׳ שם פ״ח הל׳ כג סמג שם טוש״ע יו״ד סימן לג סעי׳ ח:

מ ו מיי׳ שם פ״ט הל׳ כה ועיין בכ״מ סמג שם טוש״ע שם סי׳ כד סעיף טז:

מא ז ה מיי׳ שם סמג שם טוש״ע יו״ד שם וסי׳ לג סעי׳ י:

שיטה מקובצת

ג) דהוו להו ב״ש לחזמרא דאמרי עד שתחסר: **ד)** ואת אמרת עד מקום שישעיר דהוא עד סוף הוושט כולו: **ה)** סימנים הוי כשנעקר הושט: **ו)** כל אחד וחד לפי קנטנו ובעל ה״ג מפרש: **ח)** גבי חלחולת כדי תפיסה כמלא בטדא: